

L'economia, a examen

Jordi Galí: "Crear un Fons Monetari Europeu faria més irresponsables els Estats"

ENTREVISTA amb Jordi Galí, director del Centre de Recerca en Economia Internacional de la UPF **Per: Mar Jiménez**

Jordi Galí, reconegut expert en macroeconomia i política monetària, és un dels economistes més citats del món. Avui examina l'economia.

El gran desafiament per a l'eurozona avui és Grècia o Espanya?

El focus dels problemes és Grècia. Tot i que, en efecte, Espanya és potencialment més important pel seu pes econòmic. Amb tot, si ens fixem en dades objectives com el diferencial del tipus d'interès del deute públic amb el bo alemany la situació entre els dos països és incomparable. Mentre Grècia se situa per sobre dels 300 punts bàsics per sobre el bo alemany, Espanya, com Itàlia, està per sota dels 100 punts.

¿És raonable la història que va generar al febrer el deute espanyol?

Jo no detecto tanta història. El que és cert és que els mercats financers tenen un comportament molt gregari. Quan es creen expectatives sobre un determinat fet, pot passar que siguin aquestes expectatives les que provoquin que el fet succeeixi: tots els depositants pensen que el banc farà fallida, corren a treure els seus dipòsits i això és el que causa la fallida. I això pot passar també als Estats.

Espanya ha estat realment en perill?

No hi ha hagut dificultat per col·locar les noves emissions del deute públic espanyol. La resposta del govern central per calmar els mercats va ser correcta, tot i que amb algunes contradiccions i imprevistes. El problema és que la gestió dels pànics financers escapa al control dels governants i sempre hi ha un risc de contagi entre països: els inversors associen Grècia amb la

perifèria i creuen que si aquesta cau, cauran altres com Espanya.

Grècia podria fer fallida?

En el pitjor dels casos hi hauria un ajornament en el pagament dels deutes. I crec que no arribarem a aquesta situació.

¿És raonable que l'FMI hagi de socórrer un país de la zona euro?

No hi ha cap raó perquè la zona euro renunciï a l'ajut de l'FMI. Una de les funcions fonamentals de l'FMI és fer de prestador d'últim recurs als Estats.

El president del Banc Central Europeu i altres personalitats europees en són renuents.

Això és una qüestió d'orgull i vanitat! L'FMI va ajudar Hongria de manera molt generosa amb condicions molt dures, ha intervingut a Letònia, a Romania, que tot i que no són de la zona euro pertanyen a la UE. No entenc perquè hauria de ser diferent en el cas de la zona euro.

Li repregunto: si l'FMI ajuda un Estat de la zona euro, això la debilita?

No, és com pensar que el dòlar estarà qüestionat perquè Califòrnia estigui en una situació de fallida des de fa gairebé un any!

Però Califòrnia podria recórrer a l'Estat federal!

L'Estat federal no l'ha ajudat directament, tot i que és cert que de manera automàtica rep transferències que els Estats membres de la zona euro no reben. En tot cas, l'FMI pot ajudar un Estat de la zona euro i no seria la fi del món. A més, l'FMI té molta més credibilitat per imposar condicions dures a un país que no pas Europa, on sempre s'han violat,

sense cap cost, els compromisos de política fiscal.

¿És escèptic respecte a la creació d'un Fons Monetari Europeu (FME)?

És totalment innecessari. En primer lloc, perquè la situació que estem vivint aquests mesos hauria de ser excepcional. No podem esperar que sigui una situació recurrent!

¿Dóna suport a aquells que diuen que un FME alimentaria la irresponsabilitat dels Estats?

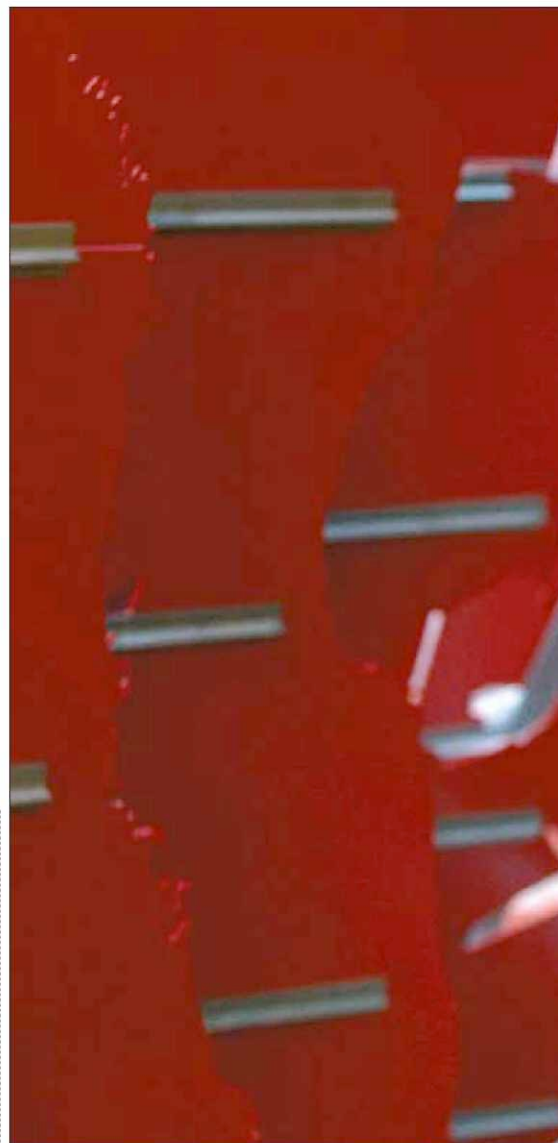
Hi estic totalment d'acord i, a més, crear l'FME equivaldria a alimentar una burocràcia addicional a Europa. Però sobretot s'ha de pensar que l'FME no hauria de ser una situació necessària en el futur: les circumstàncies actuals són excepcionals!

La política monetària del BCE s'ha guiat només per la inflació. ¿Hauria de tenir també en compte el control del creixement, com fa la Reserva Federal?

Aquest no és un debat nou. El BCE, com qualsevol banc central d'un país avançat, estatutàriament ha de centrar-se a controlar la inflació però no ho fa a qualsevol preu: a la pràctica, tots els bancs centrals, incloent el BCE, es fixen també en el creixement econòmic i l'atur. La pregunta és fins a quin punt els bancs centrals han de tenir en compte, en la formulació de les seves polítiques, l'estabilitat financera. ¿Haurien d'haver intentat limitar, per exemple, el creixement desmesurat del preu d'alguns actius com els immobiliaris?

¿El Banc d'Espanya hauria d'haver posat fre a la bombolla del crèdit?

Sí, però ens hem de preguntar si això s'ha de fer amb els tipus d'interès o s'han d'utilitzar altres instru-

PERFIL
Reconeixement mundial

Jordi Galí (Barcelona, 1961) és un dels economistes de l'Estat amb més reconeixement internacional, no en va aparèixer a les llistes d'acadèmics més citats. Expert en macroeconomia i política monetària, aquest doctor en economia al MIT, que ha estat professor en aquest mateix centre, la Universitat de Columbia i la NYU, dirigeix el Centre de Recerca en Economia Internacional de la UPF, de la qual és catedràtic.

ments de control com les ràtios de capital i liquiditat.

¿S'han de continuar mantenint els tipus d'interès baixos?

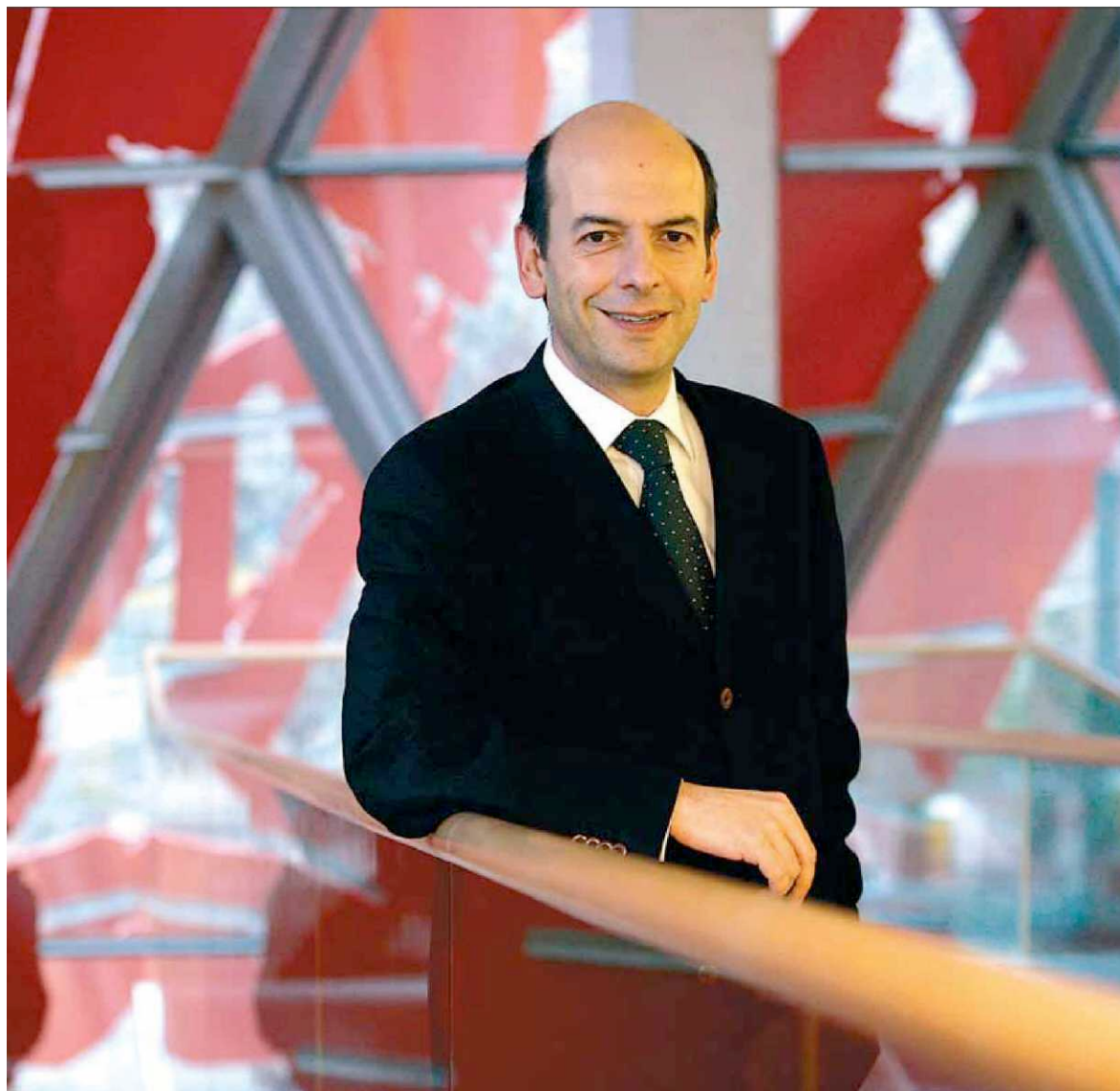
Té raó de ser que es mantinguin baixos perquè la recuperació no s'ha consolidat. Quan es consolidi, els tipus tornaran als seus nivells normals, entre el 4 i el 5 per cent.

Les perspectives per a l'economia alemanya són més negatives del que s'esperava. ¿És una petita aturada en la recuperació o podem tornar enrere?

No es pot saber només amb les dades trimestrals, però sembla clar que la recuperació a Europa i als EUA no serà ràpida. El risc és que caiguem en una situació com la que va experimentar el Japó, de creixement zero durant un període prolongat.

Li pregunto perquè l'efecte de les polítiques d'estímul començarà a esgotar-se aviat. ¿Si fos necessari hi hauria marge per impulsar-ne de noves?

En política fiscal i monetària no hi ha més marge. Esperem que l'economia

CRISTINA CALDERER

comenci a recuperar-se abans de la retirada dels estímuls fiscals.

Espanya té poc marge de maniobra. No podem augmentar els estímuls. Però, en teoria, l'Estat podria evitar-ne la retallada si enviés un senyal clar als inversors internacionals amb un sòlid pla de consolidació fiscal a mitjà termini.

Expliqui's.

Sóc partidari de mantenir els estímuls fiscals, especialment en el cas espanyol, que va endarrerit respecte a altres països, durant un parell d'anys més. I això passa per no incrementar cap impost, ni tan sols l'IVA, i potser pel manteniment dels programes d'obra pública. Però això només es podrà fer si hi ha un pacte d'Estat entre les diferents forces polítiques que garanteixi que una vegada se surti de la crisi s'implementarà una política de sanejament intensiu de les finances públiques combinada amb una reforma de les pensions i del mercat de treball. Si hi hagués una garantia real que s'abordaran

EN PRIMERA PERSONA

Mar Jiménez
mjimenez@avui.cat

Més de quatre milions. Són més de quatre milions, i tanmateix el discurs polític-econòmic se centra en l'austeritat financera. Són més de quatre milions i malgrat que s'ha reclamat des de múltiples fóruns, associacions i organitzacions, en aquest país és impossible que s'arribi a un pacte d'Estat. Són més de quatre milions de persones a l'atur; que dia a dia perden l'esperança de trobar feina i que dia a dia s'enfonsen en un pou emocional. Són més de quatre milions de persones, 600.000 a Catalunya, que s'estan quedant sense futur. Urgeix política, de la bona, en majúscules, i lideratge, per treure aquestes famílies del forat. D'un forat que es va cavar quan, mentre ressonava allò d'"Espanya va bien", no es feien les reformes imprescindibles per garantir un creixement sòlid, fonamentat en sectors més productius que la construcció, que, a més, ha depredat el territori sense pietat. No em trec del cap aquests quatre milions de persones i m'irrito quan Jordi Galí m'assegura que si s'assolis un gran consens econòmic, similar als Pactes de la Moncloa, no caldria retallar urgentment la despesa ni augmentar uns impostos que castigaran, doblement, els que més pateixen la crisi.

aquestes reformes, tindriem flexibilitat per mantenir els estímuls.

¿Si hi hagués un pacte d'Estat no seria necessari retallar les despeses com està fent el govern central?

Com a mínim no tindriem la urgència de reduir el dèficit de forma molt ràpida retallant despeses i augmentant els impostos. Mesures que avui són molt negatives però que el govern, sense aquest compromís reformista, s'ha vist forçat a aplicar. La pregunta és per què no s'ha arribat a aquest pacte d'Estat i per què no s'han impulsat unes reformes de les quals es parla des de fa deu anys!

Rato i Solbes no es van atrevir.

No van tenir cap pressió per fer aquestes reformes. Políticament, qualsevol d'aquestes reformes té un cost electoral molt alt. Equivalen a un harakiri! Però un governant ha de fer-se el harakiri si és per al bé del seu país. Necessitem governants disposats a sacrificar-se, impulsant la reforma de les pensions i del mercat laboral, que tenen sectors importants

de la població en contra. El problema és que no tenim aquests governants.

L'austeritat s'ha situat al centre de l'agenda política. Els milions d'aturats sembla que han passat a un segon pla. Sí, i per això és molt important que hi hagi un pacte d'Estat, perquè el cost electoral de les reformes l'assumirien tots els partits i es veuria que estem en una situació d'emergència.

¿Els problemes d'Espanya són responsabilitat del govern o, es deuen a l'adopció precipitada de l'euro?

Formar part de la unió monetària, que implica no poder recórrer a la devaluació, obliga un país a evitar desequilibris com el diferencial d'inflació, un creixement excessiu del dèficit per compte corrent...

Cal un pacte d'Estat perquè el cost electoral de les reformes afecti tots els partits

¿Encara era més urgent fer reformes estructurals en aquest context?

Exactament. El problema és que les autoritats econòmiques espanyoles van permetre durant massa temps un creixement desmesurat basat en la revaloració dels actius, l'augment del crèdit i l'endeutament de les famílies. No hi va haver cap governant que s'atrevís a posar fi a aquest patró de creixement; no hem sabut comportar-nos tal com era necessari estant dins de la unió monetària.

Hi ha la sensació que Europa no existeix. ¿Una major integració i una governança robusta l'enfortiria?

No en sóc contrari, al federalisme fiscal a Europa, però no ha de ser com a resposta a la crisi. En la situació actual potser encara hauria estat pitjor perquè crea incentius perversos als governs: els faria més irresponsables. Avui, quan un executiu actua de forma irresponsable, veu com els tipus d'interès que ha de pagar pel seu deute pugen. I això té un efecte dissuasori. O hauria de tenir-lo!

¿Patim una simple recessió o un canvi de model econòmic?

El canvi de model econòmic no el veig per enlloc. Estem patint la recessió més important des de la Segona Guerra Mundial, però és una recessió com qualsevol altra. Les economies de mercat experimenten cicles, el que passa és que com que cada vegada es produeixen amb menys freqüència tendim a oblidar-nos-en. En aquest sentit, la resposta en termes de política econòmica, fiscal i monetària, ha estat increïblement millor que la dels anys 30. I les lliçons que extraïem d'aquesta crisi també ens han de servir en el futur per evitar caure en una recessió com l'actual. I això implica fer les reformes que calgui, especialment en el camp de la regulació financera. ■